

Spis treści

Wprowadzenie11 Rozdział 1

Przedsiębiorczość, konkurencja i współpraca w teorii ekonomii międzynarodowej 15

1.1.Merkantyлизм. Przedsiębiorczość i ryzyko 15

1.2.Merkantyлизм protekcyjny. Akumulacja kapitału 17

1.3.Przedklasyczna teoria przedsiębiorczości Richarda Cantillona 20

1.4.Ekonomia klasyczna. Społeczny podział pracy i wymiana międzynarodowa 22

1.5.Ekonomia neoklasyczna. Specjalizacja, skala, efektywność 25

1.6.Ekonomia narodowa i protekcjonizm. Aktywna rola państwa 28

1.7. Chrześcijańska myśl ekonomiczna. Wolny wybór, przedsiębiorczość, współpraca 31

1.8. Wiedeńska szkoła ekonomiczna i J. Schumpeter. Przedsiębiorczość i innowacje 33

1.9.Keynesizm. Interwencjonizm. Makroekonomia 35

1.10.Monetaryzm. Wolny wybór 37

1.11.Neoliberalna szkoła podaźowa. Produktywność, konkurencyjność 37

1.12.Społeczna gospodarka rynkowa i welfare stale. Konkurencja i harmonia społeczna38

1.13.Ekonomia instytucjonalna. Instytucje, system ekonomiczny i polityka 41

1.14.Ekonomia jako społeczny proces rynkowy 42

Rozdział 2

Przedsiębiorczość, konkurencja i współpraca rynkowa 45

2.1.Rynek jako dynamiczny proces społeczny 45

2.2.Przedsiębiorczość i przedsiębiorca 47

2.3.Przedsiębiorczość a społeczny podział pracy i wymiana 52

2.4.Wolność wyboru a istota konkurencji rynkowej 55

2.5.Konkurencja a dynamika rynkowa 58

2.6.Konkurencja a łańcuch wartości rynkowej 60

2.7.Przedsiębiorczość i konkurencja a czas i ryzyko 61

2.8.Przedsiębiorczość i konkurencja a przestrzeń 64

2.9.Przedsiębiorczość i konkurencja a postęp ekonomiczny 65

Dodatek 1 68

Rozdział 3

Instytucje a przedsiębiorczość, konkurencja i współpraca międzynarodowa 69

3.1.Wolność, instytucje i współpraca międzynarodowa 69

3.2.Instytucjonalne ograniczenia wolności, przedsiębiorczości i konkurencji 77

3.3.Jakość instytucji a wolny wybór, koszt)¹ transakcyjne i ryzyko 78

3.4.Strukturalne ograniczenia wolności, przedsiębiorczości i konkurencji 79

3.5.Ochrona konkurencji na świecie 82

3.5.1.Przedsiębiorczość i konkurencja dobrem publicznym	82
3.5.2.Duch konkurencji a prawo	85
3.5.3.Ustawy antymonopolowe	86
3.5.4. Ochrona przed nadmierną koncentracją i nieuczciwymi praktykami	88
3.5.5.Zapobieganie kartelizacji	90
3.5.6.Pomoc publiczna a konkurencja	91
Rozdział 4	
Czynniki i rodzaje przedsiębiorczości i konkurencji	93
4.1.Czynniki zwiększające przedsiębiorczość i konkurencję	93
4.1.1.Szeroki zakres wolności ekonomicznej, społecznej i politycznej	93
4.1.2.Wzrost ochrony prawnej własności prywatnej i obrotu gospodarczego	95
4.1.3.Liberalizacja stosunków gospodarczych z zagranicą	95
4.1.4.Demonopolizacja, deregulacja, prywatyzacja	97
4.1.5. Rewolucja ICT	97
4.1.6.Ekspansja FDI i TNC	97
4.1.7.Działalność MFW, Banku Światowego, SOH i innych organizacji międzynarodowych	98
4.2.Czynniki ograniczające przedsiębiorczość i konkurencję	99
4.2.1.Niedostateczna ochrona prawna własności prywatnej i działalności gospodarczej	99
4.2.2.Monopolizacja i praktyki monopolistyczne na świecie	100
4.2.3.Bariery wejścia	103
4.2.4. Oligopol	104
4.2.5.Ochrona prawna własności intelektualnej	106
4.2.6.Wzrost udziału państwa w podziale dochodu narodowego	107
4.2.7.Interwencjonizm antycykliczny	109
4.3.Rodzaje przedsiębiorczości	110
4.3.1.Przedsiębiorczość a interes społeczny i prawo	110
4.3.2. Przedsiębiorczość arbitrażowa w sferze obrotu handlowego i finansowego	112
4.3.3.Przedsiębiorczość dostosowawcza w sferze produkcji	113
4.3.4.Przedsiębiorczość innowacyjna	115
4.3.5.Przedsiębiorczość wysokiego ryzyka	116
4.3.6.Przedsiębiorczość naśladowcza	117
4.3.7.Spekulacja rynkowa	118
4.4.Rodzaje konkurencji rynkowej	119
4.4.1. „Drapieżnicza”	119
4.4.2. Wolna	120
4.4.3.„Monopolistyczna”	121
4.4.4.Kosztowo/cenowa	122
4.4.5. Asortymentowa	122
4.4.6.Markowa i jakościowa	123
4.4.7.Nowości i innowacje	123
4.4.8.Indywidualna, grupowa i sieciowa	123

4.4.9. Destrukcyjna i wyniszczająca	124
4.4.10. „Doskonała”	124
4.4.11. Konkurencja lokalna, regionalna, krajowa i międzynarodowa	125
4.4.12. Konkurencja na rynkach pracy, kapitału i własności intelektualnych	126
Rozdział 5	
Innowacje a rozwój rynku i globalna współpraca	127
5.1. Współczesny paradygmat rozwoju	127
5.2. Innowacje a rynek	129
5.3. Istota i rodzaje innowacji rynkowych	133
5.4. Ekonomia innowacji	135
5.4.1. Innowacje w ekonomii	135
5.4.2. Innowacje, dynamika i równowaga ekonomiczna	138
5.5. Technologie ICT a rewolucja informacyjna	140
5.6. Innowacje a ochrona praw własności intelektualnej	142
5.7. Innowacje a venture Capital	147
5.8. Innowacyjność krajów. Analiza porównawcza	148
5.9. Amerykańska strategia innowacji	151
5.10. Europejska strategia innowacji	153
Rozdział 6	
Konkurencja i współpraca międzynarodowa	157
6.1. Liberalizacja i neomerkantylizm	157
6.2. Globalizacja konkurencji i współpracy	163
6.3. Podmioty aktywnie uczestniczące w międzynarodowej konkurencji i współpracy	165
6.4. Konkurencyjność międzynarodowa gospodarki	166
6.4.1. Efektywność, produktywność, sprawność	166
6.4.2. Konkurencja a konkurencyjność kraju	167
6.4.3. Pozycja rynkowa i konkurencyjna kraju	169
6.4.4. Przewaga konkurencyjna kraju i jej źródła	175
6.4.5. Koncentracja i centralizacja kapitału a konkurencja	180
6.5. Zdolność konkurencyjna i atrakcyjność inwestycyjna kraju	182
6.6. Etapy rozwoju a zmiany w źródłach przewagi konkurencyjnej	183
6.7. Konkurencja i współpraca sektorowa. Uwarunkowania	192
Rozdział 7	
Metody oceny konkurencyjności i umiędzynarodowienia gospodarki	201
7.1. Zakres i metody analizy	201
7.2. Analiza wyników i analiza potencjału	202
7.3. Stopień liberalizacji, otwartości gospodarki	202
7.4. Konkurencyjność obrotu gospodarczego z zagranicą	203
7.5. Rankingi międzynarodowe	210
7.5.1. Wolności ekonomicznej. Economic Freedom Report i Economic Freedom of the World	210
7.5.2. Otoczenie instytucjonalne. Raport Doing Business	212
7.5.3. Konkurencyjności. World Competitiveness Yearbook	214

7.5.4.Zdolności konkurencyjnej. Global Competitiveness Report	216
7.5.5.European Union Competitiveness Report	218
7.6. Ujęcia bilansowe	220
7.6.1. Salda	220
7.6.2. RCA	221
7.6.3.Rachunek bieżący bilansu płatniczego a operacje wyrównawcze	221
7.7.Międzynarodowa pozycja inwestycyjna kraju	222
7.8.Finanse i dług publiczny a międzynarodowa pozycja finansowa kraju	228
7.9.Płynność i ryzyko finansowe kraju	229
7.10.Konkurencyjność a kurs walutowy i terms of trade	231
7.11.Pozycja konkurencyjna kraju	235
7.12.Atrakcyjność i ryzyko inwestycyjne kraju	238
7.13.Metody oceny konkurencyjności kraju	241
7.14.Metody oceny zdolności konkurencyjnej kraju	244
7.15.Metody oceny sytuacji finansowej kraju	245
Rozdział 8	
Konkurencyjność międzynarodowa i wartość przedsiębiorstwa	249
8.1.Własność, przedsiębiorczość i konkurencja a zarządzanie	249
8.2.Strategia zarządzania a zdolność konkurencyjna i wartość	253
8.3.Konkurencyjność a wartość i atrakcyjność inwestycyjna przedsiębiorstwa	253
8.4.Łańcuch wartości a źródła przewagi konkurencyjnej	266
8.5.Pozycja konkurencyjna przedsiębiorstwa	267
8.6.Tworzenie przewagi konkurencyjnej firmy	269
8.7.TNC. Umiedzynarodowienie działalności gospodarczej	271
8.8.Korporacje transnarodowe (TNC) a konkurencja i konkurencyjność	275
8.9.Metody oceny konkurencyjności i wartości przedsiębiorstwa	278
8.10. Metoda SWOT	280
8.11.Klimat inwestycyjny. Ratingi finansowe	281
Rozdział 9	
Finanse a konkurencja i konkurencyjność międzynarodowa	285
9.1.Międzynarodowy system finansowy a konkurencyjność gospodarek	285
9.2.Liberalizacja i rewolucja ICT a finanse międzynarodowe	289
9.3.Sfera finansowa i realna	290
9.4.Problemy międzynarodowej równowagi płatniczej	292
9.5.Kryzys finansowy i dostosowanie	293
9.6.Spekulacje finansowe i morał hazard	295
9.7.Zaufanie i konkurencja a efektywność rynku finansowego	300
9.8. Polityka monetarna i dostosowawcza F.UM a błędy w polityce konkurencji UE	302

9.9. Kryzys finansów międzynarodowych a pozycja finansowa
i konkurencyjność kraju 305

Bibliografia 309

Spis tabel 317

Spis rysunków 318